

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 17/18

Kunskapsskolan Ystad

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen.

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av: Eva Borgström

Upprättad: juni 2017

Senast reviderad: oktober 2017

Gäller t.o.m : augusti 2018

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling

I syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda

och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att

ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla till skolan

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

Som elev eller vårdnadshavare kan du anmäla en kränkning till skolan. Du anmäler till rektor som i sin tur anmäler till huvudman.

Medarbetaren som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar rektor. (Omfattas av skollagen och diskrimineringslagstiftningen)

Medarbetaren som anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar rektor. (Omfattas av diskrimineringslagstiftningen)

Om någon elev kränkts av någon ur medarbetargruppen, eller om en elev eller medarbetare kränker någon ur medarbetargruppen, utreder rektorn detta. Om skolledningen skulle vara föremål för kränkning eller diskriminering, utreder huvudmannen ärendet.

Aktiva åtgärder enligt skolans plan sätts in så fort någon form av trakasserier/diskriminering eller kränkande behandling blir känd. *(se vidare under punkt 4 i åtgärder).*

Anmälan till huvudmannen görs samma dag eller senast dagen efter i formulär på Kunskapporten/ Pedagogik/ Elevhälsoarbete

I formuläret dokumenteras vad som har inträffat och vilka åtgärder skolan har vidtagit samt kommer att vidta.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

Information till berörda elever och vårdnadshavare om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Ansvarig är elevens personliga handledare eller vid behov någon från elevhälsoteamet.

Anmälaren meddelar rektor att anmälan är gjord och rektor får kopia på anmälan

Huvudmannen vidtar åtgärder efter en övergripande analys av inkomna anmälningar och återkopplar till skolan.

Analysen presenteras på apt. Vid behov kopplas huvudmannen in.

Om det inte fungerar

Om du som elev inte tycker att det fungerar, om vi på skolan inte lyssnar eller gör fel, ska du prata med dina föräldrar. Det är då viktigt att dina föräldrar kontaktar skolan för att vi ska kunna lösa problemet tillsammans.

Tycker ni trots det att skolan har gjort fel, ska ni anmäla det till Barnombudsmannen (BEO).

Mer information får du på Skolinspektionens hemsida <http://www.skolinspektionen.se/sv/BEO/Om-BEO/>

Mejladress: beo@skolinspektionen.se.

Undersök

Skolan behöver undersöka och kartlägga den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartläggning

Resultat av elevenkät gällande trygghet och trivsel.

	2017	2016	2015
Jag trivs i skolan?	80,6%	76,8%	76%
Jag känner mig trygg i skolan?	85,8%	84,5%	82%
Det är bra stämning på min skola?	65%	69,3	64,3%

Det är en trevlig och positiv stämning på mina basgruppsamlingar?	60,8%	65,5%	-
På min skola behandlar elever varandra med respekt?	61,6%	61%	48,3%
De vuxna på min skola tar ansvar för att alla ska bli behandlade med respekt?	71,8%	70,8%	66,75%
Har du under detta läsår blivit mobbad, diskriminerad eller trakasserad på skolan?			
- Nej, aldrig	83,3%	87%	79,75%
- Ja, några gånger	13,6%	12,5%	17%
- Ja, många gånger	2,5%	0,75%	3,25%
Av vem har du blivit mobbad, diskriminerad eller trakasserad i skolan?			
- Annan elev	83,2%	95,75%	88,75%
- Lärare	14,5%	4,25%	6,5%
- Annan vuxen på skolan	2,3%	0%	5%
Har du under detta läsår blivit kränkt på nätet av någon från skolan?			
- Nej, aldrig	94,3%	-	-
- Ja, några gånger	5,3%	-	-
- Ja, många gånger	0,6%	-	-
Vem från skolan har kränkt dig på nätet?			
- Annan elev	100%	-	-
- Lärare	0%	-	-
- Annan vuxen på skolan	0%	-	-

Kartläggning av individnivå

Sammanställning av läsårets trygghetssamtal (elever emellan) utifrån diskrimineringsgrunderna och samtal som rör kränkningar och trakasserier.

Anmälningar	Antal	
Ord Kränkande, nedsättande ord, eller retande. Live eller på nätet/mobil	15	Det har förekommit rasistiska ord och skällsord. Flera av incidenterna har skett vid biljardbordet.
Ord/handling	6	Skällsord kombinerat med fotning/filmning. Även knuffar.
Ord/hot	2	Ord har förekommit tillsammans med hot kring/på sociala medier.
Handling Utfrysning, mindre knuffar, retningar genom att ta grejor.	18	Nedbrottning, snöbollskastning och knuffar. Flera situationer där elever upplever utanförskap och utfrysning.
Våld När slag, sparkar har använts.	5	Slag i ansikte, på axlar, slag på kropp och sparkar.
Våld/hot	1	Slag mot ansikte tillsammans med hot.
Stöld När någon tagit något utan att det kommit tillbaka direkt	0	
Hot	1	
Vänskapskonflikt Vänner som hamnar i bråk, men som åter blir vänner.	7	Konflikter kring biljardbordet. Osämja kring foton/filmer som lagts upp på sociala medier.

Diskriminering/kränkning av elev eller personal. I de fall där den utsatte upplever sig vara kränkt eller diskriminerad går ärendet vidare till rektor som skickar till HK Sthlm		Flera händelser har gått vidare till HK varav några också polisanmälts.
---	--	---

Kartläggning av gruppnivå

Basgruppsaktiviteter

Under året har olika aktiviteter planerats in för att stärka och sammansvetsa basgruppen. Merparten vid terminsstart/slut. Utflykter, utedagar, bio, läger, besök på Glimmingehus, klostret i Ystad är några exempel.

Undervisning

Det främjande arbetet som beskrivs på sid. 2 är en viktig del av skolans arbete. Under Jag-kurserna ges eleven möjlighet att arbeta med dessa punkter. Samarbetsövningar är också ett inslag i undervisningen.

ESCO

Skyddsombud berättar att ESCO uppmärksammat att det förekommit stress, framförallt i kursämnena, att det finns en upplevelse av att arbetsbelastningen ökat. Likaså har den höga ljudnivån tagits upp (framförallt i matsalen och under WS). ESCO har också uppmärksammat förekomst av mobbning och bråk.

Många elever önskar ökad samverkan årskurser emellan. Tex. önskas mer samröre mellan åk. 4-5 och övriga årskurser. Förslag på mentorskap eller liknande har getts. Under hösten har årskurs 7 arrangerat disco för årskurs 4 och 5.

Kartläggning av organisationsnivå

Trivselsamtal

Skolkurator har genomfört trivselsamtal med årskurs 6. Detta för att stämma av och knyta kontakt med de nya eleverna. Samtalen har slagit väl ut och upplevelsen av trygghet och trivsel var hög. Samtalen hölls i mitten av höstterminen. När eleverna på en skala (1-10) skattade trivsel och trygghet blev resultatet 8,5 respektive 9. Inga otrygga områden kunde identifieras.

Spontana samtal gällande trivsel och trygghet har skett och under året och kurator har uppmärksammat att det finns områden där det är en hög ljudnivå och där det kan finnas ett tråkigt språkbruk.

Hälsosamtal

Skolsköterskan har under året genomfört hälsosamtal i åk. 4 och 8. Samtalet berör b.la. matvanor, sömn, motion, fritid, framtid och arbetsmiljö i skolan. I årskurs 8 tas alkohol och tobak upp. Merparten av eleverna trivs mycket bra i skolan.

Skolans ordnings- och trivselregler

Både elever och skolpersonal har under läsåret signalerat att ljudnivån i bland annat matsal och under WS har varit för hög. Detta har uppmärksamats både på ATP och hos skyddsombudet. Likaså har trygghet och trivsel varit en återkommande punkt. Vi ser att det råder delade meningar om vilka regler som finns och vi når olika framgång i att förmedla dem till eleverna. Att vi bemöter och tycker olika skapar oro hos både personal och elever.

Elever, framförallt i årskurs 9 har under året engagerat sig i arbetet med vissa av våra regler. Bland annat har en omröstning kring huvudbonadens vara eller icke vara lett till att vi på prov slopade förbudet. Inför start Ht-17 beslutades att vi tar bort regeln permanent.

Kvalitetsredovisning

Vid terminsslut VT och vid terminsstart HT har kvalitetsredovisningen ägt rum. All skolpersonal har då varit samlad och diskuterat/utvärderat och tagit fram kommande läsårs fokusområden.

2. Identifiera

Utifrån kartläggningen har vi funnit risker och hinder för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Risker och hinder som har identifierats;

Elevhälsan

Förhållningssätt

Områden i skolan

Integration

3. Analys

Orsakerna till upptäckta risker och hinder

Elevhälsan- Elevhälsan träffas varje vecka, dit vänder sig lärare när behov finns. Brister i återkopplingen från elevhälsan till arbetslaget har uppmärksammats. Detta kan vi bli mycket bättre på. Dels på att agera tidigare, samarbeta och återkoppla så att alla får en uppdaterad helhetsbild av eleven/situationen.

Förhållningssätt/värderingar - Kunskapsskolans förhållningssätt/värderingar/regler för elever och personal går hand i hand med planen mot diskriminering och kränkande behandling. Vi har uppmärksammat att det finns en otydlighet kring vilka regler som finns och att vi agerar olika i hur vi bemöter elever som inte följer dessa. Många lärare har på så vis känt sig maktlösa och elever har upplevt frustration. Detta har varit en pågående diskussion under hela läsåret.

Skolmiljö- Många konflikter har skett i cafeet och vid biljardbordet. Många elever och lärare upplever att ljudnivån har varit för hög.

Nyanlända/Integration - Vi har för första gången tagit emot nyanlända. Vi behöver se över hur det fungerat och hur vi kan förbättra mottagandet.

4. Åtgärder

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning
- Samtala med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.
- Fortsatta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Treparsamtal med de inblandade eleverna.
- Upprätta Åtgärdsprogram för konkreta psykosociala åtgärder, för den som utsatt
- Rektor kallar föräldrar, elev, berörd handledare och någon från Elevhälsoteamet till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.
- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningsskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälan åtgärder och resultat.

Skolans åtgärder för läsåret 17/18

Mål	Åtgärd	Ansvarig	När
Öka kommunikationen mellan elevhälsa och arbetslag.	Elevhälsan besöker regelbundet arbetslag och arbetslagsledarmöten.	Elevhälsan	Ht/Vt
Arbeta för att upprätthålla vårt förhållningssätt och våra regler.	Vi identifierar, agerar och löser konflikter. Vi Föregår med gott exempel och gott bemötande. Vi samarbetar med de olika råden.	Alla	Ht/Vt
Skolmiljö - Trygghet, trivsel och studiero.	Vi agerar, förmedlar, påminner och uppmärksammar. Vi samarbetar med de olika råden.	Alla	Ht/Vt
Integration	Planering	Alla	Ht/Vt
No Hate	Shemaläggs	Elevhälsa, lärare	Ht/Vt

Fördjupning i de aktiva åtgärderna för läsåret 17/18

Elevhälsan- Kurator och specialpedagog kommer regelbundet att besöka arbetslagen och delta på arbetslagsträffar. På så vis kan vi lyfta aktuella ärenden och fånga upp händelser på bättre sätt. Kurator och Skyddsombud/ESCO kommer att föra en tätare dialog. På önskan av ESCO och elever är årskurs 6-9 inbjudna att besöka år 4-5.

Elevhälsan har tagit fram riktlinjer för att hantera konflikter i skolan som ska göra det tydligare för alla att följa och agera efter. Utvärdering kommer att ske vid läsårets slut via APT, Elevhälsa och kvalitetsredovisning.

Förhållningssätt- Vi har gemensamt diskuterat vårt förhållningssätt och våra regler under vårt kvalitetsarbete. Skolpersonal har påmint och kommit fram till att hur vi agerar, vad vi sprider ut påverkar hela skolan. Vi är förebilder som arbetar med ett enigt förhållningssätt. Vi agerar fort, löser konflikter, påminner, uppmärksammar och lotsar våra elever rätt. Detta kommer förhoppningsvis att

spridas och ge ringar på vattnet. Vid terminsstart påminns elever och föräldrar om de förhållningssätt/regler som finns. Vi samarbetar med de olika råden och sprider information mellan varandra.

Skolmiljö-Alla våra miljöer ska kännas trygga och erbjuda studiero. Vuxna på skolan har arbetat för att få ner ljudnivån genom att påminna om de regler som finns för vår trivsel. Diskussioner kring regler har under året varit en återkommande punkt på APT. Öra har satts upp för att mäta ljudnivån i matsalen. Detta kommer vara ett pågående arbete tillsammans med eleverna. Vi samarbetar med de olika råden och sprider information mellan varandra.

I och med skola24 och dess närvaroregistrering kommer vi att öka vår insyn i elevernas närvaro. Elevernas scheman planeras och styrs upp tillsammans med handledare.

Många incidenter har skett i cafeét och vid biljardbordet. Elever i årskurs 7 har sammanställt regler och trivseltips. Dessa finns att läsa vid biljardbordet. Vi kommer att utvärdera dessa tillsammans med eleverna vid terminsslut.

Nyanlända/Integration- detta är en pågående diskussion om hur vi på bästa sätt kan välkomna och omhänderta nyanlända. I projektet No-Hate kommer vi att arbeta med adekvat material som går hand i hand med vårt förhållningssätt och som uppmärksammar b.l.a rasism.

No Hate-Projektet No Hate kommer att pågå hela läsåret. Det är ett arbetsmaterial med fokus på näthat, kränkningar och trakasserier. Eleverna kommer att arbeta med värderingsövningar, fall exempel, analyser och gruppdiskussioner. No Hate är kopplat till våra framtidsförmågor. Utvärdering kommer att ske vid läsårets slut via APT, Elevhälsa, elevråd och ESCO.

5. Följa upp och utvärdera

Utvärdering och uppföljning sker dels på regelbundna möten mellan rektor och grundskolechef. På APT, kvalitetsredovisning, genom samarbete med ESCO, Elevråd, Trivselråd, på hälso och trivselsamtal och genom dagliga möten.

Läsåret 16/17 har varit händelserikt på alla plan. Två nya årskurser (4 basgrupper) startades upp, nya medarbetare och en ny lokal har varit den största utmaningen under året. Under året har aktiviteter både i basgruppen och för årskurserna satts in. Dessa har resulterat att grupperna stärkts och eleverna lärt känna varandra på ett bättre sätt. Övernattningar och basgruppsaktiviteter samt temadagar är något vi kommer att fortsätta planera in.

Elevenkäten ger oss vägledning i vad vi behöver arbeta med och vad vi behöver bibehålla. När det gäller trygghet och trivsel har vi fått ett bättre resultat än tidigare år och det stämmer väl med resultatet från trivselsamtal och hälsosamtal. Vi önskar få upp resultatet något när det handlar om

stämning/atmosfär och på hur vi behandlar varandra. Likaså önskar vi minska procentsatsen när det handlar om mobbning, diskriminering och trakasserier. Resultatet i enkäten kring kränkningar på nätet stämmer inte överens med de antal trygghetssamtal som skett under året. Vi ser en ökad andel händelser som sker på nätet.

Vi ser att siffrorna i enkäten dippar för årskurs 9. Det är även till störst del i årskurs 9 som eleverna upplever att de blivit mobbade, diskriminerade eller trakasserade av andra elever och även skolpersonal.

Även om vi generellt har känslan av att trygghet och trivsel ökat har vi på samma gång aldrig haft så många fall av kränkningar och trakasserier som lett till polisanmälningar och rapport till huvudkontor. Det får oss att inse att vi har ett stort arbete framför oss. Vi behöver och ska därför lägga fokus på våra aktiva åtgärder.

Kunskapsskolan | Ystad Ht 17- Vt 18